

V luči vere

I ljubimo
svoj dom!

RAFAEL

Glasiló jugoslovanskih izseljencev
v Belgiji, Franciji, Holandiji, Nemciji.

Uredništvo: HEERLEN, Uilestraat 12a, Holandija.

Štev. 10.

OKTOBER 1933

Izdajejo: Slovenski izselj. duhovniki.

Leto III.

KRISTUS JE NAŠ KRALJ!

V sveti ruski zemlji noben zvon ne vabi več k molitvi. Cerkve se rušijo. Ze dorašča nov rod, brez Boga, ker ni imel več verne matere, ki bi mu ob zibeli govorila o Bogu.

A čemu govorimo vedno le o Rusiji, ko pa tudi v Mehiki divja še vedno boj za vero in proti njej, ko tudi v nekdanji katoliški Španiji še vedno preganjajo katoliške duhovnike. zažigajo cerkve in plenijo cerkveno premoženje. In kako je v drugih deželah?

Za te težke čase je sedanji papež Pij XI. dal katoličanom jasno, rešilno geslo: akcija! delavnost. Delati moramo katoliki, če nočemo, da nas zagrne val brezbožja. Govorili smo prej o „sveti“ Rusiji, o „verni“ Mehiki, o „katoliški“ Španiji, danes vidimo, da samo od krščanske tradicije in zaslug prednikov in mogoče živeti. Brezbožneži delajo noč in dan z vsemi silami, vse prežejo v svoj voz, delajo in agitirajo od moža do moža, od žene do žene in se ne utrašijo niti pred nedolžno otroško dušo, samo da zlomijo križ Kristusov! Če niso bili katoličani dovolj delavni, je kaj kmalu prišla kazen za njihovo lenobno malomarnost. Marsikje pa še danes grozi kazen, da udari na presenečene, sladko dremajoče vernike, ki mislijo, da so za svojo vero storili dovolj, ako so ob nedeljah prišli k sv. maši.

Verni katoliki smo torej pozvani, da storimo vse, da ne bo z magala tema nad lučjo. Tudi marsikoga naših rojakov je že zajela tema! Naša dolžnost je torej dvojna, da se trudimo, da ohranimo vero v nas samih in v naših otrocih! Ni torej dovolj, da gremo ob nedeljah le v cerkev. Za vero našo je dandanes treba tudi delati, treba včasih za njo tudi kaj trpeti.

Praznik Kristusa Kralja, ki ga je pred osmimi leti uvedel naš sv. oče, nam jasno pridiguje k odločnemu delu za katoliško tsvar. Na naše zastave si moramo zapisati: „Naš kralj je Kristus! Naš voditelj je Kristus!“ Ta klic mora preglasti krik odpadnikov: „Nočemo, da bi ta vladal nad nami!“
Mislimo na to, mi katoliški Slovenci!

OGNJIŠČA UGAŠAJO.

Janez, spet ti moram povedati nekaj, kar ti bo čudom oči odprlo.

Tolikrat si slišal besedo „boljševik“ v domačem kraju! In nekateri tvoji vrstniki so se je oprijeli ko oljčne vejice. In nič ne vedo o tej besedi kot: Tam bomo vsi enaki, vsega bomo imeli dovolj. Kako bi to šlo in ali bi sploh šlo, o tem seveda nihče ne razmišlja.

Ne bom ti pravil o gladovanju v največji žitnici sveta, ne

o brezpravnosti na Ruskem; imel si zemljo, nimaš je več; imel si hišo, nimaš je več; imel si ženo, imel deco, nimaš jih več. O tem in vsem drugem bi ti mogli povedati ljudje, ki so bili sojeni v smrt radi ljubezni do zemlje in Boga, pa so ušli. Tudi o ljudeh, kateri si morajo kopati grob, ki se vanj zvrnejo, ko počí strel (med njimi je seveda visoko število škofov in ostalih duhovnikov), ti ne bom govoril. In o cerkvah, ki so danes magacini, bom tiho.

Vsi pošteni ljudje sicer uvidimo, da s krivicami, ki jih opazujemo danes tuintam, gre h koncu; zakaj Bog in človek dvigata glas proti brezvestnim denarnim mogotcem, ki iz samega pohlepa po bogastvu kratijo delavcem najbolj natorno pravico, namreč pravico do življenja. Oni, ki delajo, se ne morejo pošteno preživljati, oni ki so brezposelni, še manj. Bogastvo pa se kupiči v rokah številnih mogočnikov. Krivice so to nad otroki in ženami, ki se morajo kakorkoli izravnati. Toda ali je toliko opevani boljševizem to storil?

Govoril bom le z nraavstvene strani.

Če bi boljševizem tudi prinesel raj delavcem (česar pa ni, kakor poročajo tisti, ki so bili tam), se moramo odvrniti od njega, ker je vzel človeku vsako svobodo vesti, misli in dejanj. Vsi ogromni milijoni ruskih ljudi se morajo gibati kakor en sam železen stroj; vse na ukaz mehanika, ki je trenutno tiranski Stalin.

Najgroznejše pa se to čuti v družinah.

Starejši se še kolikor toliko drže starih običajev; da so tovariši le eni zakonski ženi do smrti. Mladina pa, ki je rasla že v boljševiškem vzdušju, je zavrgla z enim zamahom vso družinsko srečo in mir, češ, da je to ustanova preživelih meščanskih družb. Zakona ne marajo poznati. V enem samem dnevu se more zakonska zveza zavezati in razvezati tudi po nekajkrat. Brez vprašanj, čemu in zakaj? Žena in mož sta si le delavska tovariša. V ničemer se ne ločita. Iste dolžnosti, iste pravice. Družinsko ognjišče v našem smislu jim je v posmeh. Ljubezni, tople, odpuščajoče ne poznajo, niti do sebe niti do drugih. Saj je pred leti prosvetni komisar Lunačarski izpovedal: „Sovražimo krščanstvo in kristjane, ker pridigujejo ljubezen do bližnjega in oznanjajo usmiljenje, mi pa potrebujemo sovraštvo.....“

Cital sem nekje pismo ruskih mladenk, ki so brale stare ruske romane, kjer se piše o ljubezni. Pa so se začudile: Ali je bilo kdaj res tako lepo, da so se ljudje vzeli iz ljubezni? Za nas so to sanje, nikdar izpolnjene. Pri nas ni ljubezni. Naša domovina je velik brlog zveri.....“

Pred leti so se otroci, katerih starši so se naprej in naprej možili, klatili po ruskih mestih in vaseh. Niso poznali staršev, pa jih tudi niso rabili. Bili so podivjani in oskrunjeni na duši in telesu. Strah bodoče Rusije. Pa so zgradili boljševiki zavode, pa so jih vanje pospravili. In ti zavodi (internati)

sprejemajo zdaj vse otroke, tudi onih staršev, ki bi jih radi sami vzgajali.

Ze ko je otrok rojen, mora prejeti boljševiški krst. In potem, ko se je mati namučila z otrokom, da je shodil in tako naprej, z Bogom! Ti mati smeš samo roditi, otrok pa je last države!

Kako grozno mora biti to za matere, ki so še iz predvojnih časov!

V teh zavodih se vzgajajo skupno deklice in dečki.

Kako?

Ze drobni otroci se morajo učiti bogokletstva in gledati filme, ki sramote Marijo, sveto Trojico, križ, sveto daritev. Nič jim ni svetega. Na nizkotne načine predstavljajo duhovnike. Netijo sovraštvo do vsega, kar ni boljševiško. Razumljivo je torej, da rastejo v Rusiji smrtni sovražniki ostale Evrope, posebej Rima. Poleg vsega tega pa zavajajo ruski učitelji to mladino v nenravno življenje, ki je tako nizko, kakršno ni bilo v najnižji dobi poganstva.

Ognjišča ruskih družin ugašajo. Zena v Rusiji je delavka, zakonska družica, le mati ni, zakaj njeni otroci so oddani v skupne hiše. Naj jih država vzgaja! Ona noče skrb! Dobre matere iz stare Rusije pa so revice. Zgodi se, da se ji vrne sin, pa iztakne kje v škrinji ikono (podobo) Bogorodice; pa ja oskruni..... Država ga je tako vzgojila. Mrzi, kar je svetega.

Kje veš, ruski otrok, kam ti je šla mati? In mož, kam ti je šla žena?

Nimate doma, nimate ognjišča, nimate ljubezni. Vse so vam vzeli ljudje, ki se nazivajo rešitelji človeštva. Rešiti hočejo človeka s sovraštvom. — In vendar je pred skoraj dva tisoč leti prišel Bog kot revno dete, da bi zenačil ljudi: revne in bogate; prinesel je ljubezen, krščanski komunizem, enakost žene in moža. Prinesel je tudi sebe. In dokler so ljudje dobesedno izpolnjevali njegov evangelij, je bil paradiz na zemlji. Prvi kristjani so si bili bratje v junaški ljubezni. Kjer se ljudje odtujijo Bogu — izginja tudi ljubezen.

Si me razumel, Janez?

Smo proti krivicam, ki se gode; toda vemo, da jih na ta način tudi ruski boljševiki ne bodo odpravili. Denar se bo in se je že prenesel iz enih v druge roke. Reda, sreče, blagostanja ni in ne bo, kjer se preosnova gradi na temelju sovraštva do Boga. Boga so zavržli, ž njimi pa je šel blagoslov miru in ljubezni.

Zapomni si torej, Janez:

Vsi poskusi, da se odstrani sedanji krivični družabni red, so zgrešeni, če so zgrajeni na mržnji do Boga in bližnjega. zakaj takim borcem ni toliko za svobodo, ni toliko za blagor ljudi, temveč za to, da bi izbrisali s sveta poslednji spomin do Boga. To je smoter vseh socialističnih držav. Zato, Janez, ne verjemi ljudem, ki obetajo gradove. Čim bi prišel boljševiški bič nad nas, se bode vsi obljubljeni gradovi zrušili v prepad.

Le v Kristusovem evangeliju, ki oznanja ljubezen in pravičnost, je naša rešitev.

OTROCI.

Največja sreča staršev, če prav mislim, je pač ta, da so njihovi otroci resnično dobri: da starše ubogajo in spoštujejo, jim v potrebah pomagajo in s svojim življenjem čast in veselje delajo. Take srečne starše radi dobrih otrok ves svet blagruje in sv. pismo samo govori: Mōder sin je veselje očetovo. Mislim, da ni ne očeta in ne matere, ki si ne bi dobrih otrok želela. Imela jih bosta, če jih vzgojita v strahu božjem in krščanski čednosti. Da, gotovo je in izkušnja uči: sinovi in hčere, ki imajo globoko v svoji duši strah božji in ljubezen do Jezusa-taki sinovi in hčere tudi ne varajo upov, ki jih stavijo nanje starši. Ubogljivi so, delavni so, čisti so, molijo radi, slabih tovarišij se ogibljejo, praznih zabav jim ni mar, svoje starše ljubijo, vsako njihove željo upoštevajo, rastejo v zgledne mladeniče in mladenke, v vzorne može in žene.

Velika nesreča in pokora, kdo ne ve, pa so za starše malopridni otroci: sinovi in hčere, ki so neubogljivi, trmoglavi, uporni, ne za molitev zanič, ne za delo zanič, pač pa za veseljačenje in zabave, za potratnost in razuzdanost, za slabe družčine, za greh, tako da pokrivajo s sramoto sebe in hiše, v katerih so se rodili, in starše. Nespameten sin, pravi sv. pismo — in prav to velja tudi o nespametni hčeri — je žalost svoje matere. Ob takih otrocih starši tožijo, jokajo, vzdihujejo, obupujejo in imajo velikokrat pravi peknel na zemlji. Toda ali pomislijo ti starši, siromaki, kdo je v precejšnji meri kriv. Ali se kaj spomnijo kakšne zglede so dajali otrokom s svojim lastnim življenjem in kakšne nauke so jim delili takoj v mladosti. Nič čudnega, če so otroci malopridni. Starši jih niso učili spoštovati Boga, zdaj pa otroci njih samih nič ne spoštujejo. Ni jim bilo mar, da bi se otroci privadili molitve in prejetanja zakramentov, zato pa vladajo zdaj nad njimi strast, sirovost, podivjanost, razuzdanost, ponočevanje, zapravljanje, pijanost, nečistost..... Zdaj je tu kazen za slabo vzgojo: žalost radi malopridnih otrok.

K temu je treba pomisliti še nekaj drugega. Otroci, na katerih je opuščena dobra in plemenita vzgoja, bodo-če jim poseben čudež božji ne pomaga-slabi. Živeli bodo v grehih in hudobijah. In starši, ki so otroke v zgodnji mladosti zanemarili na duši, so sokrivi in sodeležni vseh grehov in hudobij svojih otrok. Čisto gotovo! Slabo vedenje sinov, pravi sv. Ambrož, se pripisuje zanikernost očetov, razposajenost hčera nemarnosti mater. In v istem smislu piše Origen: Vse kar so otroci zagrešili, se bo prišlo tudi staršem, ki svojih otrok niso prav vzgojili in svarili. In še to pomislimo, kaj bo k zanikerni vzgoji otrok enkrat rekel Bog, ki ljubi otroke bolj, nego jih starši sploh ljubiti morejo. Poglejmo, če jih ne ljubi bolj! Vi očetje in matere ste dali otrokom umrljivo telo, res je, toda neumrjoče duše jim niste dali vi-dal pa jim jo je njihov vsemogočni. Oče nebeški! Ve ste svoje otroke hranile z mlekom, matere, res je, toda svoje srčne krvi niste prelile zanje-prelil pa jo je zanje njihov Bog Kristus! Vi ste skrbeli otrokom za potrebno hrano, očetje, res je, toda svojega lastnega telesa jim niste dali v jed-dal pa jim je njihov Bog Kristus! Mnogo ste vi delali, se trudili, žrtvovali za svoje otroke, res je toda krvavega potu niste potili zanje, bičani zanje niste bili, ne s trnjem kronani, križa niste zadeli na rame zanje, da bi trudni in vsi krvavi padali pod njim-vse to pa je zanje storil in pretrpel njihov Bog Kristus! Pravim, kaj bo dejal ta Bog, kako bo obračunal z zakonskimi, ki so s slabo vzgojo ugrabili njemu otroške duše in so jih vrgli v žrelo satanu in s tem večno onesrečili tiste, ki so bili za večno srečo ustvarjeni! — Zopet nakaj misli, ki naj starše opomnijo na težko dolžnost: brigati se za duše otrok in jih prav vzgojiti!

FRANCIJA.

Lievin P. de C.

Prireditve. Veliko število gledalcev je privabila gledališka prireditve društva sv. Barbare dne 24. septembra. Igrali so znano lepo ljudsko igro „Turški križ“. Igralci so zaslužili pohvalo in ploskanje, ki je spremljalo njihov brezhibni nastop. Prav tako zasluži priznanje naš stari društveni, veteran gospod Tuhtar, ki se ne ustraši nobenega dela in z mladeniško vnemo vodi društveno življenje. Mi, ki sedimo pri igri na stolih, se včasih premalo zavedamo koliko dela in zrtev je treba od strani igralcev in voditelja, da nam pripravijo par ur poštene zabave. Lahko je prirejati bale, treba je le nekaj godcev, a težko lepe in podučne igre. Seveda je tudi vspeh različen. Po balih sledi prazen žep in še kak „maček“ za naslednji dan, po igrah lep spomin in poduk za življenje.

Cerkveno. Služba božja je na šaht II vsako nedeljo ob pol devetih. Pred sv. mašo od 7 dalje je prilika za sv. spoved. Rojaki iz bližnjih šahtov 9, 2; 4; in 15 ne pozabite, da nimate daleč do te lepe cerkve z dvema stolpoma. Nedelja brez zapovedane sv. maše je nedelja brez pravega veselja

in blagoslova božjega. Zavedajmo se, da brez Boga ničesar ne premoremo, zato ga ne pozablajmo.

Šola. Naše šole se zopet začno s prvim četrtkom v oktobru. Starši, pošiljajte redno svoje otroke k poduku, kar velja še posebej za tiste, ki mislijo v bodočem letu prejeti kak zakrament.

Uradne ure so v župnišču vsak petek razun prvega v mesecu.

Bruay-en-Artois.

Lepa družina. Kot deseti otrok se je rodil v družini Vaharjevi v Bruay sin Albert. Dne 24. 9. je bil prvi krščen po novem slovenskem obredniku. Naše častitke številni družini!

Materinski dan. Malo zakasnelo, pa zato tem bolj lepo pripravljeno in pristrčno se je praznoval v naši koloniji dne 15. avgusta materinski dan. Mali in veliki so se odlikovali v nastopih. Rožnenska bratovščina, ki je priredila ta dan, je lahko vesela lepega moralnega in stvarnega uspeha.

xUmrli. Smrt je posegla v družino Murajevo in Dolinskovo. Prvim je pobrala štiriletnega sinčka Emila in drugim hčerko Anico, enake starosti. Naše sožalje obema družinama.

V Audun le Tiche so 1. okt. pokopali Bizjak Franceta. Doma je bil iz župnije Pečine pri Tolminu. Že precej časa je bil bolan. Bolezni ga je nenadoma rešila kap. Slovenci so ga v obilnem številu spremili na zadnji poti. Naj mu sveti večna luč.

Hinavec.

(Dopis iz Francije.)

Veri in Bogu nasprotni ljudje kaj radi podtikajo hinavstvo vsakomur, ki se zaveda, da je poleg skrbi za telo potrebna tudi skrb za dušo. Zakaj, je jasno. Svojo vest skušajo razbremeniti s tem. Vest umoriti je nemogoče. Tu pa tam se le oglasi: „Ti, človek, ubogi, ozri se vendar včasih proti božjemu solncu. Vedi, da nisi na pravi poti!“ Da bi oglušili ta klic, skušajo sami sebe prevariti, tako do očitajo vsem, ki se svojih verskih dolžnosti zavedajo, da so hinavci.

Prav gotovo so povsod, torej tudi med verniki dobri in slabi ljudje. Nič ne tajimo, da pridejo nekateri v cerkev zato, ker pričakujejo kakega zemeljskega dobička. No, pa taki so kakor suhi listi na veji, ki kmalu odpadejo. Radi duhovnika in ne radi Boga so hodili v cerkev in „radi duhovnika“, kakor sami pravijo, potem tudi nehajo. Če brezbožneži takim pravijo hinavci, imajo čisto prav. Zavedati pa se morajo, da taki ljudje spadajo v njihove vrste, ne pa k pravim vernikom. Če svojega zemeljskega namena, radi katerega so morebiti hodili par mesecev v cerkev, ne dosežejo, so ravno ti odpadniki najhujši sovražniki verstva. Preklinjajo Boga in duhovnika ter zmerjajo in se norčujejo iz vseh onih, ki izvršujejo svoje verske dolžnosti s pravim namenom. Po pregovoru: Reci ti drugemu, da drug tebi ne reče! podtikajo vernikom slabe namene. Po sebi merijo čevlji in mislijo, da bo vsakomur prav. Takih „vernikov“ ne bomo branili.

So pa, hvala Bogu, tudi v tujini taki ljudje, ki se vsak dan, najbolj pa ob nedeljah spomnijo Njega, komur služi ves svet. Na tujem, kjer ni moderno hoditi k sv. maši, se ti dobri in značajni ljudje ločijo kakor zdrave ovce od garjevih, zato imajo tudi povečini povsod srečo. Takih ljudi je največ med našimi poročenimi delavci. Ni jim treba iskati zabave v pijančevanju in po beznicah. Z dela pride domov, kjer ga veselo sprejme in otroci. Tak oče ve, zakaj dela. Družini služi, družina pa njemu in vsi skupaj večnemu Gospodu. Kako lepo in prijetno je tako življenje.

Poglejmo končno še, kdo je v resnici hinavec. Nekateri menijo, da je skrit in hinavski oni, ki ni navajen vsega izblebetati. Tak ni hinavec, ampak značajan mož, saj pravi pregovor: „Zaupaj, toda glej komul“ Zgodi se tudi tole: Prijatelj uzali prijatelja. Prvi ozmerja in prekolne drugega, da se vse kadi, potem pa se hvali: „Jaz nisem hinavec; kar imam na jeziku vse povem naravnost v obraz!“ Tak prijatelj se moti. On nima lepe lastnosti, ki se pravi odkritosrčnost, temveč

grdo, ki se ji pravi brezobzirnost. Le dobro si zapomnimo, da **brezobzirnost ni odkritosrčnost.** Drugi prijatelj pa je morda vse potrpel in molčal. Takemu radi očitajo potem, da je boječ in hinavski. Povejte, kdo ima več poguma, oni, ki ni znal zatreti v sebi jeze in surovosti ali oni, ki se je premagal in molčal? Pomnimo torej dobro tudi, da **premagovanje ni hinavščina!** Bodimo odkritosrčni, a nikdar surovi in brezobzirni, zatajevanje svojih napak pa ne smatramo za hinavščino!

Tucquegnieux in Marine.

Pred nekaj tedni smo pokopali v Briey enega naših delavcev Jakoba Hrastelj. Bil je še samski. Kmalu za tem, ko je odšel iz Marine v Boulogny, se je tam v jami smrtno ponesrečil. Propomnimo ob tej priliki, da je na Marini razmerno najmanj nesreč, menda vsled tega, ker ni „pilaž“. — V zadnjem času je zaslužek nekoliko večji, tako da že izhaja, kdor zna pametno gospodariti. Dobili smo novega inženirja, ki zelo sovraži „Plavmoharje“. Te dni je bilo odpuščenih 25 takih delavcev, ki so imeli tekom letošnjega leta 15 do 33 „plavih“. Vsi so brez družin. Med temi je 7 Slovencev. Dobri družinski očetje, ki so dobri delavci in imajo svoje družine v Franciji, pa so tu zelo cenjeni in jih še vedno sprejmejo.

Društvi Jugoslovanskih rudarjev v Tikhah in na Marini se zelo trudita, da je v blagajni vedno dovolj denarja za bolnike. Pretečeno nedeljo je priredilo društvo iz Marine tekmo v keglanju, ki je vrgla lep dobiček; društvo iz Tiken pa je imelo lepo uspelo zabavo „Vinsko trgatav“. Društvi sta sklenili, da ne pristopita k „Savezu Jugoslovanskih radnika“, dokler se ne predugačijo nekatere točke pravil, predvsem ona o podpiranju bolnih članov in ona o finančni nesamostojnosti društev odnosno podružnic.

Kakor vsako leto, so tudi letos nasadili naši delavci precej krompirja, da bi s tem prihranili na izdatkih. Žal se letos ni obneslo. Komaj seme so dobili nazaj. Kaj hočemo, pač ni vsak dan nedelja.

Pripis uredništva! O, vi srečni „plavmoharji“, še po 15 do 33 plavih ste smeli doslej delat?! Kje so v Holandiji že oni „zlati časi“, ko smo bili že samo radi treh „plavih“ odpuščenih. Danes si že samo radi enega „plavega“ odpuščen, pa niti tega ni treba. „V treh letih nisem bil niti en dan doma, pa sem odpuščen“, mi je pred kratkim tožil tukajšni naš človek. Pa saj vas ne zavidamo za vse vaše „plave“. Mi bi pa radi delali, pa moramo vsak teden po en dan ali celo dva „fajrati“!

HOLANDIJA, BELGIJA IN NEMČIJA.

Sv. maše v Holandiji:

- 8. oktobra ob 9. uri v Eyselshoven in Spekholzerheide;
- 15. oktobra ob 9. uri v Brunssum in Nieuwenhagen;
ob 11. uri v Eyselshoven;
- 22. oktobra ob 9. uri v Nieuw Einde in Hoensbroek
(Gezellenhuis Emma);
- 5. novembra ob 9. uri v Lindenheuvel in Chevremont.
- 12. novembra ob 9. uri v Eyselshoven in Spekholzerheide.

Slovenske večernice so bile v pretečenih nedeljah povsod izredno lepo obiskane. Vršile so se že v Hoensbroek, Lindenheuvel in Eyselshoven.

V bodoče se vrše:

- 22. oktobra ob 4. pop. v Nieuw Einde, po večernicah prosvetni večer v Bondsgebouw;
- 5. novembra ob 4. pop v Chevremont (pri sestrah), nato prosvetni večer.

Prosvetni večeri so se istotako kaj lepo obnesli: povsod izredno lep obisk. Vsakokrat se predvaja podučni film s predavanjem slovenskega duhovnika. Pa tudi za smeh je poskrbljeno. Pridite!

Izredni prosvetni večer se vrši v soboto 14. septembra ob 6. uri zvečer v Nieuwenhagen v hotelu Heuschen (poleg občinske hiše).

Tudi šolarji bodo v bodoče večkrat videli film v slovenski šoli. Doslej se je že predvajal v Brunssumu in Hoensbroeku. Starši se naprošajo, da radi pripuste otroke k tem podučnim večerom. Seveda je zopet to združeno z mali težavami, ker pač pridejo otroci malo kasneje domov, pa skrbne mamice jim bodo že prišle proti, da se jim ničesar ne pripeti. Pa tudi starši sami smejo priti v šolo, kadar se predvaja film!

Vinska trgateg se vrši v nedeljo 15. oktobra v Lutterade. Priredi jo društvo sv. Barbare. Nastopile bodo naše slovenske gospe in narodnih nošah. Slavnost obeta biti prav lepa! Pridite!

Umril je dne 29. sept. v bolnici v Maastrichtu na posledicah operacije mlad slovenski mladenič, Karl Golouh, sin staršev iz Spekholzerheide. Bil je pripeljan domov v Spekholzerheide ter tam 2. oktobra pokopan. Naj počiva v miru!

Smrtna nesrečo se je zgodila na rudniku Oranje-Nassau III., ki je zahtevala žrtev dveh mladih življenj, med temi enega našega rojaka. Komaj dve leti je živel s svojo ženo Jozef Vovk, stanujoč v Heerlerheide, Bockstr. 41a., pa ga je zadela dne 9. oktobra težka plast zemlje in Gospod ga je poklical v večnost!

Kako žalostno je, če se komu odreče cerkveni pogreb — in vendar se to mora zgoditi po cerkveni postavi vsakomur, ki ni cerkveno poročen. Slovenci! V domovini smo poznali samo cerkven zakon, zato se tudi nikdar ni zgodilo, da bi se komu odrekal cerkveni pogreb radi civilnega zakona. Tu se pa le zgodi tu in tam, da kdo popolnoma pozabi, da civilen zakon pred Bogom nikak zakon ni, temveč je le civilna pogodba (kontrakt) in da vsak, ki živi v takem zakonu, ne more opraviti sv. spovedi, dokler se tudi cerkveno ne poroči. Če torej kdo umrje, ne da bi bil cerkveno poročen, mu katoliška Cerkev odreče cerkveni pogreb.

Kako žalostno, če potem tujci gledajo na nas, pa vedo, da smo katoliki.....†

Kadar se ženiš, skrbi, da bo takoj drugi dan po poroki na občini, tudi poroka v cerkvi. Niti en dan ne odlašaj! Če mogoče pa tvoj zakon še ni v cerkvi sklenjen, idi takoj k svojemu župniku ali pa k slovenskemu duhovniku, in če želiš, da se izvrši poroka popolnoma tiho, se ti bo prav rado ustreglo. Samo se odlašaj! Ne izgovarjaj se, da preveč stane. Lahko se opravi brez vsakega plačila!

Za poroko potrebni dokumenti so: „krstni list“ in „samski list“, za vdovce in vdove pa mesto samskega, „mrliški list“ pokojnega moža oz. žene. Drugih papirjev ni treba. — Ti dokumenti pa morajo biti od našega Konsulata overovljeni. — Če imaš nevesto v domovini, ji moraš poslati „Izjavo“, ki jo podaš na Konsulatu; s tako izjavo si bo nevesta lahko oskrbela potni list. Tudi mora prinesiti nevesta z doma „oklice“, te ti pa oskrbi slovenski duhovnik.

Za nabavo novega potnega lista se moraš vedno sam osebno javiti na Konsulatu. Prinesiti moraš s seboj: „Domovnico“ in 2 fotografiji, če si poročen pa še dve fotografiji od žene in „poročni list“ ali knjigo. Če hočeš imeti v potnem listu vpisane tudi otroke, moraš prinesiti rojstne liste otrok, oz. zadostuje, če so otroci vpisani v poročni knjigi. — Če želiš svojemu 14-letnemu otroku nabaviti poseben potni list, prinesi istotako njegovo „domovnico“ in 2. fotografiji. Če nimaš otrokove domovnice, potem prinesi svojo (očetovo) in rojstni list otroka.

Če imaš še star potni list, ga moreš zamenjati za novega, priložiti je treba le eno sliko. Pri starih potnih listih je treba vedno plačati takso tudi za nazaj za vso tisto dobo, dokler je potni list neveljaven.

Brezplačno se po zakonu podaljša potni list brezposelnim in vdovam. Invalidi in penzionisti morajo prinesiti od svoje občine, kjer bivajo potrdilo, da žive siromašno; ta potrdila se morajo oddati na Konsulatu. — Pravico do brezplačnega podaljšanja potnega lista imaš pa še le od dneva, ko si postal brezposeln. Če torej komu poteče veljavnost potnega lista letos in ga prinese podaljšat še le drugo leto,

ko postane brezposeln, se mora taksa za nazaj plačati, za naprej je pa takse prost. To so določila Kr. Poslastva in državnega zakona, ki jih naj jugoslovanski državljani blagohotno upoštevajo.

Naše število se vedno bolj krči. Pred 4 leti je bilo na holandskih rudnikih še nad 1200 jugoslovanskih rudarjev, danes jih najbrž niti 700 ni več. Pred seboj imamo štatistiko lanskega leta. Ob Novem letu 1932 je bilo na vseh rudnikih 1087 Jugoslovanov, 31. dec. lani pa le še 770, torej jih je tekom lanskega leta odšlo 317 mož. Prav veliko jih je bilo odpuščenih, lepo število je pa tudi njih, ki so v lahkomišelnosti samo pustili delo in šli v tisto „srečno Rusijo“ (čitaj članek v tej številki „Razočarana slovenska družina se je vrnila iz Rusije“!). Vsekakor je pa naš procent zelo padel, tako da ni sedaj niti 3% Jugoslovanov na vseh rudnikih. Lani so bili odstotki delavstva po narodnosti: 64% Holandci, 21% Nemci, 4% Poljaki, 3.1% Jugoslovani. Odstotek holandskih delavcev še vedno raste, dočim vsi odstotki tujcev padajo. Letos je padel najbolj % Nemcev.

V celoti je delalo 31. dec. 1932 na vseh holandskih rudnikih 35.170 rudarjev, od teh 25.462 Holandcev in 9.708 tujcev.

Domačo kapljico si pripravijo nekatere naše družine kar same. Iz žita (pšenice ali rži), suhih češpelj ali rozin, sladkorja, kvasa in sveže vode se pripravlja neke vrste pijača, ki ji še nismo imena dali. Kar je najzanimiveje je pa to, da se iz „istega materijala“ pripravi pijača 10.- in še večkrat; no, tista deseta pijača je že precej nedolžna in pravijo, da jo tudi ženske brez skrbi pijejo. Natančnih navodil pa ne smemo dati, ker spadajo pod „patent“.

Vsem, ki so usmiljenega srca! Sijajno se nam v Holandiji nikdar in godilo, vendar moramo odkritosrčno priznati, da do zadnjega časa tudi nismo še čutili velikega pomanjkanja in siromaštva, zlasti še, če mislimo na naše rojake v Trbovljam, kjer zaslužijo po 25 do 30 din na šiht, in delajo le po štiri šhte. Sedaj se je pa začela beda oglašati tudi pri nas. Imamo že več družin, ki trpe pravo pomanjkanje. „Bolan sem, moral bi več jesti, pa nimam“, mi je tožil ubog mož. Zopet drugod več otrok, ki nimajo kaj obleči.

Prijatelji! Blagi Slovenci! Nikdar ne pozabim s kako velikušnostjo ste na Velikonoč pri „vstajenju“ darovali za naše reveže. Zopet se obračam do Vas vseh, ki imate usmiljeno srce! Priskočite na pomoč svojim lačnim bratom, nedolžnim otrokom! Nikakor ne želim, da bi tisti, ki sami komaj shajajo, prispevali večje zneske. Pač pa je še vedno mnogo takih, ki še precej lepo žive, ko delajo vse dni v tednu (mislim zlasti na one z državnih in Oranje-Nassau rudnikov) in ki bodo prav lahko pogrešili kak goldinarček največjim revežem v prid.

Prosim pa prav nujno, da vsak, ki bo kaj daroval, da stori to rad in iz usmiljenja. Kristus je namreč rekel, da je bil mali dar one vdove, ki je dala iz ljubezni več vreden, ko velik znesek bogataša, ki ni daroval s pravim namenom.

Tem potom prosim vsa naša društva, naprosil sem tudi nekatera naša dekleta, obrnil se bom na slovenske žene, da zbirajo prispevke v ta namen. Vsak, ki želi zbirati za naše slovenske reveže, naj se javi pri podpisanem in dobi v ta namen nabiralno polo.

Vse naša rojake pa, na kojih vrata se bo potrkalo, pa prosim prav lepo v imenu vseh, ki trpijo in ki jim bo mogoče še zmanjkalo vsakdanjega kruha, da radi odprete svoja vrata, še bolj pa srca svoja! Vsak naj daruje po svojih močeh!

Imena onih, ki bodo darovali vsaj 1. gold., bodo objavljena v „Rafaelu“ in „Domoljubu“.

Oberžan, slov. duhovnik.

Belgija.

Službe božje za Slovence se bodo vršile:

29. oktobra ob 9. uri v Eysdenu; isti dan tudi v Waterschei, ura se sporoči kasneje.

1. novembra ob 9. uri v Winterslagu; isti dan tudi v Zwartbergu.

Povsod bo prilika za sv. spoved pred sv. mašo.

Pismo iz Winterslaga, pisano na naslov Slovincem v Holandiji. Naprosilo se nas je, da ga objavimo.

„Dragi rojaki! Prosili smo Vašega slovenskega duhovnika, da nas večkrat obiše, vsaj vsaka dva meseca enkrat. Pa smo zvedeli, da imate tam redno službo božjo vsako nedeljo v dveh kolonijah in da Vam ne bi bilo prav, če bi hodil Vaš duhovnik tudi k nam. Gotovo ste znali bolj moliti, da Vam je dan slovenski duhovnik, nam pa ne. Tu smo kakor zapuščeni, brez pastirja. Zato Vas prosimo, da osvobodite vašega in našega duhovnika tu in tam redne službe božje, pa ga pošljete tudi k nam. Kako radi bi sicer, da bi tudi med nami stalno bival naš duhovnik, ki bi nas stalno učil besedo božjo, pa ga nimamo. Lepo Vas vse pozdravljamo: belgijski Slovenci.“

Razočarana slovenska družina se je vrnila iz Rusije.

(Zanimiva zgodba, ki jo pripoveduje žena g. L. Pačnika, slovenskega izseljenca, ki je odšel iz Holandije v Rusijo in se od tam vrnil. letos v domovino. — Povzeto prosto po „Slovincu“ z dne 1. oktobra 1933).

Ko je dopisnik „Slovenca“ vprašal gospo Pačnik, da naj lepega pove o Rusiji, je ta odgovorila: „Ko pa je tam samo slabo in žalostno.....!“ in je pripovedovala dalje:

„Leta 1929 je odšel mož na Holandsko. Kmalu sem šla za njim. Tam smo dobro živeli. L. 1931 pa je bil odpuščen. On je ostal v Nemčiji, jaz pa sem se vrnila domov. Takrat se mi je zdel dom reven — danes pa, ko prihajamo iz Rusije, vidim v domu vse praznično razpoloženje. Kmalu sem dobila iz Berlina brzoglav, naj pridem tja, da je dobil delo v Rusiji. Bilo nas je 18: Slovenca samo midva. S skupnem vagonu smo nastopili pot proti Rusiji; pričakovali smo nekaj lepega, nekaj novega.“

Na meji smo zagledali ogromen napis: Proletarci vseh dežel, združite se! Na kolodvoru so nas presenetile mrke in resne postave vojakov, rdeče armade, ki srepo gledajo tja proti meji, odkoder prihajajo vlaki iz „kapitalističnih dežel“. V Moskvi smo ostali dva dni. Tam so prišle že tudi prve spremembe. Hrana ni teknila; zvedeli smo, da smo poslani v zapadno Sibirijo. Osupnili smo pred imenom, a zaupnik nam je pojasneval, da v Rusiji v vseh deželah enako živijo. Po dolgi vožnji smo končno prišli v Prokopjevsk, na našo zadnjo postajo.

Sibirija je še vedno dežela kaznjencev. V našem mestu jih je bilo do 80.000; vsi so delavci v premogokopih. — Mož je delal po 6 ur na dan, zunaj delajo po 8 in več ur. Zaslужek je bil mesečno 230 rubljev. Zaslужijo vsi enako. To pa je za samo golo življenje premalo. Zato sem delala tudi jaz za državo s šivanjem. Kupiti ni mogoče, kar bi človek potreboval in želel. Vse kupuješ na karte v državnih skladiščih. Če bi le dobili vse, kar karta oznanja. Tujcem še dajo, a domačini živijo pri kruhu in čaju. Ruski kruh pa je črn ko zemlja. Celo leto sem dobila pol kilograma zabele. Žalostno se sliši in ne boste mi verjeli, da na vsake pomije čakajo trope revežev, da sleherni olupek krompirja, ki ga kdo vrže na dvorišče, postrežejo že pri durih. Kruha prosijo v masah in so zadovoljni, če ga dobijo.

Strankni propagator pravi, da so ti reveži oni, ki nočejo delati. Jaz pa sem se prepričala, da večina teh dela. Vobče pol našega mesta, ki šteje 150 tisoč prebivalcev, živi samo ob kruhu in čaju, kmetje pa stradajo še bolj. Jaz sem od tega, kar sem dobila v državnih magacinih, kaj prištedila, da sem prodala za druge potrebščine; večina pa od teh stvari je bila neuporabna, pokvarjena, zaduhla in plesniva. — Poleg magacinov pa so v mestu še državne prodajalne, ki so neznansko drage in nimajo navadno nič vžitnega. Cele vrste ljudi čakajo, če se prodaja enkrat na leto mast. Lep ženski plašč stane n. pr. 400 rubljev, torej si more delavka plašč privoščiti le z dvema mesečnima plačama, če nič drugega ne kupi.

O veri pa malo vem. Imajo še škofo in duhovnike. V Moskvi je še mnogo cerkva, a samevajo. Zatiranje se vrši z brutalno silo in z osmešenjem. V Sibiriji pa so samo kaznjenci in vere tudi prej tam ni bilo.

Domov sem pisala pisma, ki so bila po večini lepa. Za propagando dajo vse na razpolago, še knjige in papir. **Če bi bila drugače pisala, bi mi mama od žalosti umrla.** Da, če bi pisala resnico..... zato sem raje vse olepšala.

Časopisov je prav mnogo in v vseh mogočih jezikih, tudi v hrvaškem. Pišejo naravnost smešno, kakor n. pr. Čehoslovaška propadla, Jugoslavije že davno ni več, Rusija prva država na svetu itd.

Pravih komunistov je malo. Tisti, ki so v stranki, krasno živijo, imajo svoje magacine. Vendar pa se vsak boji iti v stranko, ker potem ni več svoboden, potem razpolagajo z njegovo glavo.

Slovincem je tam še 20 in vsi želijo v domovino, a nimajo denarja.

Ali mi ne verjamete? Jasno, če bi nam bilo tam dobro, bi se ne odselili domov. Sicer bi pa bili mogoče še ostali, a neki nemški inženjer nam je odsvetoval vsak poiskus in da je po drugih krajih še slabše. Nazaj grede so nas na meji slekli do golega in nam pobrali ves denar. Ko sva prosila, da nam puste 8 nemških mark, ki sva jih imela prej, so samo odgovorili: Mirno tovariša!

Ne morem vam povedati, kaki občutki so me prevzeli, ko sva stopila v domovino, kajti prišla sva iz kraja, kjer s kolom po glavi učijo človeka živeti in trpeti.“

* * *

Kaj bodo rekli k temu članku naši rojaki iz sverozapadne Evrope, odkoder jih je precej odšlo v „Obljubljeno deželo“? Kaj bi neki rekli k temu oni tovariši iz Holandije, ki so pred leti delali tako propagando za Rusijo? Kaj bi rekla temu „Republika“ in vsi njeni dopisniki ter raznašalci, ki so se pred leti tako norčevali iz člankov „Rafaela“, ki je v letu 1931 v vsaki številki opozarjal pred ruskim komunizmom ter odkritosrčno slikal tamkajšne razmere? Pa „Republika“ že počiva v miru..... Vsi mi, ki je pa nismo poslušali, se danes veselimo, da nismo sledili njenim zapeljivim vabilom!!

Vsem pa še eno veliko vprašanje: Kako je vendar mogoče, da smo ravno Slovenci tako zelo kratkovidni, tako zaslepljeni, da resnice ne verujemo, če nam je kdo pripoveduje, pač pa se tako radi oklenemo lažljivih prerokov.....!? Premislimo to enkrat prav resno!

Hochheide (Nemčija).

Sivi oblaki so se podili na nebu in deževalo je, ko smo 14. septembra spremili k večnemu počitku našega rojaka Martina Vidmar, rojenega 10. oktobra 1869 v Poljanah pri Novem mestu. Kljub slabemu vremenu pa se je zbrala pri hiši žalosti velika množica ljudstva, zlasti Slovincem, dalje slovenski društvi sv. Barbare iz Hochheide in Meerbecka, nemško delavsko društvo ter društvo rudniških upokojevcev, da spremijo na zadnji poti pokojnega. Pri odprtem grobu se je poslovil od njega predsednik tuk. društva g. Franc Vabič.

Pokojni je bil kremenit slovenski značaj ter odločen katolik, ki ni imel vere le na jeziku, temveč jo kazal tudi v dejanju. Dragega nam tovariša, ki mu bodi tuja zemljica lahka, priporočamo v molitev in blag spomin. Ostalim naše sožalje! (Uredništvo „Rafaela“ enako izraža tem potom svoje iskreno sožalje!)

Iz Rusije so se vrnilo.....

V Eschweiler (Nemčija) se je vrnilo 6 Slovincem, ki so bili samo nekaj mesecev v Rusiji. Pripovedujejo, da je dela v Rusiji dovolj, pač pa so socialne razmere za nas nevzdržne. skupnih kuhinjah. Če si pa kdo zaželi hotelske hrane, pa plača za enodnevno oskrbo do 150 rubljev, torej mesečno plačo.

NAŠA KRI PO SVETU.

Avstralija.

Aukland, Nova Zelandija. G. M. Pavlinovič, izseljeniški misijonar in jugoslovanski izseljeniški komisar v Auklandu, je poslal daljše, jako zanimivo poročilo o naših izseljencih v Novi Zelandiji.

Nova Zelandija leži na jngozapadu Avstralije in sestoji iz dveh večjih otokov. Njena površina je nekako tako velika kaor je Jugoslavija z poldrugim milljonom prebivalstva. Njeno podnebje, klima, je najugodnejša na svetu, nima ne hudega mraza, ne hude vročine in pogostni dež. Vse, kar se vseje ali vsadi, gotovo dobro vspeva. Zaradi tega milega podnebja se najbolj goji živinoreja, zlasti ovčarstvo. Livade so vedno zelene. Živina je vedno zunaj na paši po dnevi in po noči, po zimi in po leti.

V začetku so tu stanovali črnici z imenom Maori, katerih je pa danes komaj še kakih 600.000. Pred nekako 100 leti so si to zemljo osvojili Angleži in so še danes njeni gospodarji, ki so ji dali najmodernejšo vladno upravo v vsakem oziru. Danes je prebivalstvo mešano iz raznih evropskih priseljencev. Mesto Aukland ima tudi nad 4000 Jugoslovanov, največ Dalmatincev, ki so se začeli tu naseljevati pred nekako 60 leti. Tudi Slovencev je precej. Do sedaj so bili zvečine naši ljudje zaposleni pri kopenju smole. Ta smola je kapnina nekega drevesa, ki se imenuje „Kaor“. Tekom stoletij se je te smole nakapalo cele plasti, katere je potem zemlja pokrila. Nahaja se zvečine v močvirnatih krajih po dva do tri metre globoko. Rabi se pred vsem pri izdelovanju linoleuma in „lutarja“ za automobile. Kopenje te smole in bilo lahko delo radi močvirnatega sveta. Zaslužili so dobro do sedanje svetovne krize, ki je tudi to „smolo“ zadela. Sedaj se zasluži jako slabo, tako da so zvečine vsi zapustili to delo in se razkropili na vse strana iskat drugega zaslužka. Največ jih je šlo na farme in se posvetilo kmetijstvu. Drugi so šli pa v mesta iskat zaslužka po tovarnah in raznih podjetjih. Nekateri so šli tudi domov. Ker je naš narod priden in marljiv, so zvečine jako dobro zaslužili, zato so gospodarsko dobro stali. Drugače so se pa precej zanemarili. Samo preprosto kmečko ljudstvo, zvečine iz dalmatinskih vasi, brez inteligentov, od doma že organizatorično popolnoma zanemarjeno, si tudi v tujini ni znalo pomagati. Danes, ko so prišli težji časi, je zato tudi gospodarsko zašlo naše ljudstvo tukaj v razne neprilike in težave. Veliko jih je tudi začelo pozabljati na svojo domovino in na svojo družino doma, na stariše, otroke, ženo in ne mislijo na svojo prihodnost. Versko so se tudi precej zanemarili. Danes, ko so se razšli po mestih, se je pa glede tega marsikaj precej zboljšalo. Tako je že nad 300 otrok naših izseljencev po raznih katoliških šolah, višjih in nižjih, kjer jih imajo zelo radi zavoljo njih nadarjenosti, ki je povprečno večja kot pri drugih narodnostih. Tuje šole in razmere doma po družinah so pa vzele mladim zanimanje za jezik in narodnost svojih staršev. Krivi so pa starši, ki niso znali vzbuditi pri otrocih zanimanja za svoj jezik in narod. To pa je razumljivo, ker niso bili od doma pripravljene za to nalogo življenja. Dobil sem odobrenje od naše vlade iz Beograda, da ustanovim našo narodno šolo v Dargaville, da bi se naša mladina vzgajala tudi v narodnem duhu. Imel sem z ljudmi več sestankov v ta namen; toda niso hoteli šole. Velika hiba je tudi, da je ljudstvo razdeljeno v razne stranke in nesložno, kar zelo obzalujem. Tu v tujini vsaj bi morali biti edini in si med seboj pomagati.

Versko se je naše ljudstvo strašno zanemarilo, razun nekoliko častnih izjem. Na prošnjo enega dela ljudstva tukaj in z dovoljenjem škofa iz Splita, sem prišel pred petimi leti sem kot izseljeniški misijonar. Moje delo je silno težko, ker je narod tako razkropljen. Vendar pa moram priznati, da so se v teh petih letih versko dosegli že lepi vspehi. Sezidal sem v Oratio lastno cerkev, ki je posvečena sv. Cirilu in Metodu. Še dve drugi cerkvi sem začel zidati, toda radi sedanje gospodarske krize smo morali začasno delo ustaviti. Vso službo božjo, sv. mašo in vse obrede vršim v staroslovenskem je-

zuku, kar je naredilo velik vpiliv na ljudstvo in jih mnogo privedlo nazaj v cerkev. Imam pa silno veliko težav in naspotstva in pretrpeti moram mnogo preganjanja in žaljenj. Vendar ljubezen do Boga in naroda bo vse premagala. Kot izseljeniški komisar za Novo Zelandijo bom vse storil, da pomagam svojemu narodu, versko, narodno in gospodarsko kolikor največ mi bo mogoče in prosim Boga, da bi dal mir in edinost nam Jugoslovanom doma in na tujem.

DELAVSKA VPRAŠANJA.

Pismo omahujočemu delavcu!

Moj ljubi Tone! Ti imaš čisto prav. Nekateri ljubijo Boga, Ti pa si lahko hud nanj, če res hoče drugim dobro, Tebi pa bedo in krivico. Ti lahko dvomiš o njem. Ti ga celo moraš tajiti: zakaj takega krivičnega Boga gotovo ni. A bodi prepričan: napačno Ti je moral nekdo pridigati o Njem in napačno ga poznaš. Še davno ni vse Njegova volja, kar se danes okrog Tebe in s Teboj godi. Prav gotovo Tvoj Bog noče, da se mnogi kopljejo v bogastvu (koliko jih srečamo vsak dan!) Ti pa se potapljaš v bedi. Bog noče, da se onile gospod v lepi vili redi od Tvojih žuljev, da potem od Tvojega dela še Tvojim otrokom ničesar ne ostane. Tisoč takih krivic se godi, a Bog jih noče. On ljubi pravico bolj ko Ti. In posebno ljubi Tvoje sestradane, bolne otroke.

A glej: On ni krivice naredil. Pač je njegova volja, da svet, ki je sam krivico rodil, tudi sam krivico premaga.

Nekaj namreč moraš vedeti o Bogu: ves svet drži v rokah. Včasih ga je žalosten, včasih, vesel. A čeprav nas čisto vzdržuje (res je, da brez njegove volje niti vrabec ne pade s strehe), vendar je njegov objem tako rahel, da ga večina od nas niti ne čuti. Zato ker hoče, da se na tem svetu tudi naša človeška volja in naša moč uveljavljata: v delu, v boju za pravico, za veselje, za otroke, za prihodnost.....

Kdo Ti je oznanjal samo trpljenje? On hoče, da se za pravično ureditev borimo, da zanjo tudi umiramo, dokler je svetu ne priborimo. Kdo Ti je oznanjal samo ljubezen? Ljubezen bo našla potem več prostora, ko bomo pravico izbojevali.....

Bog nas prav rahlo drži, tako, da se moremo in moramo razmahniti v življenje. A ko bomo vse storili in po najtršem boju vse dosegli (Bog daj, da bi še midva dočakala tiste dni!) bomo šele prav vedeli, kako zelo je treba Njegove ljubezni in Previdnosti:

po zemlji bosta še vedno hodili žalost in smrt. Treba bo še vedno Nekoga, ki bo zadnje solze obrisal, ki bodo tekle kljub vsej pravici. Nekoga, ki bo obupane spremljal, ki bodo trpeli kljub vsej urejenosti. Morda bomo prav med temi tudi mi: takrat bomo šele videli, kako nas za vedno kot dober Oče v dobrih rokah drži.

Tako vidiš, moj dragi Tone, da krivice na zemlji ni kriv Bog, temveč si jo je pripravil svet sam. Svet si mora torej tudi sam — z Njegovo pomočjo seveda — izvojevati pravico. A, ko bo zavladala pravica, ne misli, da bodo zbrisane tudi že vse solze. Zato vidiš, da prave sreče tu na zemlji ni, temveč nas čaka še le po smrti.

Stroj - gospodar ali suženj človeka.

Stroji, ki so bili iznajdeni za to, da bi služili človeku, so se obrnili proti njemu. Danes se dolži stroje, da so oni krivi brezposelnosti in vse današnje revščine.

Poglejmo kaj pravi znameniti dr. Raymond B. Fosdick. „Naši stroji“, pravi, „so se zajedli v vse najmanjše podrobnosti našega življenja. Stroji so poklicali v življenje milijone ljudi, ki bi sicer ne bili nikoli rojeni. (S tem hoče reči, da so zaposleni ljudje imeli milijone otrok, ker so imeli zagotovljeno delo in zaslužek in s tem eksistenco, dočim bi teh otrok v obratnem slučaju ne bilo.) Za te milijone ljudi so stroji edini vir življenja. Ustavite stroje, pa bo polovica svetovnega prebivalstva v enem mesecu umrla.“

Kaj pa pravijo znanstveniki in inženirji, stvaritelji in gra-

ditelji strojev? Dr. Meels, kemik pri Eastman Kodak družbi v USA, izjavlja: „Kateri dijak zgodovine bo priznal, da so prebivalci sedanjih mest v našem stoletju srečnejši na splošno, kakor pa prebivalci grškega ali babilonskega mesta preteklosti? V onih dneh je bilo več brezdelja, manj pritiska, več priložnosti za izmenjavo idej in manj za materijalnimi pridobitvami. Danes je malo tega, kar more dobiti človek, česar ne bi mogel imeti v starih Atenah.“

Vsi vemo in smo prepričani, da stroj sam na sebi ni zlo, ampak le pridobitev in plod dolgotrajnih poskusov omiliti življenje delavcev. Dobrina stroja leži v tem, da odjmlje (stroj) z mišičevja delavcev in delavk velikanska bremena in napore, katera prenaša na jekleno mišičevje in žično živčevje strojev. **Samo tedaj, kadar se prične stroj eksploatirati brez ozira na posledice, ki zadenejo ljudi, postane stroj nevarnost za človeštvo.** Ako odpravimo vse-stroje ter naložimo na mišičevje delavcev zopet vse delo, ki ga opravlja zdaj sila pare, elektrike, bencina in vode, tedaj bi potrebovali za to najmanj pet bilijonov sužnjev. Seveda je pa to zopet nemogoče, kajti pet bilijonov ne šteje niti prebivalstvo vesoljnega sveta.

Nihče pa ne more zanikati, da so stroji nadomestili delavce. Toda pri vsem tem je še druga stran slike. Ko so pričele na primer rasti avtomobilske tovarne, je mnogo jermarjev, kolarjev in sedlarjev izgubilo svoje delo, istočasno pa se odprlo stokrat več del za izdelovalce avtomobilov. Kaj pa električna industrija? Nekaj sto kočijazjev in poštnih jezdecev je res izgubilo svoje delo, toda delo je dobila armada novih delavcev. Ko je Morse izumil brzojav, so dobili delo napeljevalci žice, postavljalci drogov, konstrukterji, telegrafisti in raznašalci. Saj samo telefonske tvrdke zaposlujejo danes na svetu ca 2.000.000 uslužbencev.

Iz gornjega smo spoznali prokletstvo in blagoslov strojev. Oboje, lahko smatramo za pravo. Saj brez strojev si sploh ne moremo predstavljati sedanje razrvanosti, ki vlada med kapitalom in proletariatom. Prepustimo pa času in zgodovini nadaljnji potek in razvoj.

Zaupajmo cerkvi.

V vsakdanje skrbi in težave smo tako zakopani, da le redko povzdignemo svoje misli proti nebu in v skrivne celice svojih src. In vendar, čeprav nas teže križi in mami skrb za telesni kruh, ne bi smeli zanemariti svoje npravne obnove. Pa kaj, ko nas vendar k temu navajajo in se okrog nas bodisi vedoma ali pa nepremišljeno govori, piše o duhovni obnovi človeka omaluvajujoče, ko se katoliški cerkvi v njenem poslanstvu pri obnovi socialnega reda podtikajo sumničenja in v krščanske duše seje nezaupanje. „Krščanstvo je odpovedalo, katoliška cerkev v 1900 letih ni ničesar storila za odrešitev proletarcev, njeni duhovniki in redovniki so samo nabirali posvetnih zakladov in njih zvesti čuvaji.“ S takimi frazami se polnijo časopisi in stolpci, take besede prihajajo iz ust ljudskih demagogov. Mnogi med njimi pa se še ogrnejo v plašč krščanstva in iskrenega katolištva.

Od cerkve pričakujejo in zahtevajo, da udari s sekiro in krampi in z vesoljnim upostošenjem in razbijanjem prestavi nebesa na zemljo! Samo zemljo vidijo, samo politiko in finance, z rdečimi črtami prevlečene zemljevide. Njih duh pa je daleč ne samo od resnice, temveč tudi od stvarnosti.

Kakor farizeji nekoč s Kristusom, imajo danes oni praccato vojsko s cerkvi. Otresti se jarma, z enim zamahom rešiti politična, narodna, gospodarska vprašanja, to je po njihovem mnenju dolžna storiti katol. cerkev, ako hoče imeti pravico do obstoja.

In vendar. Kristus teh malenkostnih farizejev in pismarjev ni rabil. Sebični, malenkostni in ozkogledni voditelji ljudstva, spodtikovalci in ujedavci, so ostali sami in danes še samo vemo, da so to bili „farizeji“ in da se take slike še danes potepajo po tem svetu in z istim imenom.

Kristus je zmagal. Z dvanajstotico proletarcev, deloma nekuih, je ustvaril in vžgal največje revolucijo vseh časov. V prah je razrušil kapitalistični Rim, z zemeljske karte zbril

sal kapitalistično bizantinsko cesarstvo, v evropskem duhovnem in gospodarskem življenju se je pričela nova doba, kakor da je bil ustvarjen nov svet in na njem novi red.

Novi možje, z novimi nauki, obsegajočimi ves svet, možje polni duha božjega so prenovili svet, ustvarili nov socialni red. In storili so to brez mečev, brez denarja, brez dinamita.

Večno veljavne so Kristusove resnice, večno stalne Njegove besede. Ljudje prihajajo in zginejo, dobe nastajajo in minevajo. Kristus je večern in niti črka njegovih resnic se do danes ni predrugačila. Ko je billa stiska največja, temna in najbolj trda, ko so rožljale verige najmočnejše in so se mogotci pasli na krvavih zlatnikih, ko so sužnji vzdihovali in preklinjali svoje življenje in so nedolžni otroci od gladu umirali na prsni mater — se je Bog razodel, je Kristus odrešil človeka.

Ob 1900 letnici Kristusove smrti, naj dvomimo nad Njegovimi resnicami, naj obupujemo nad močjo Njegove cerkve? Sila je velika, toda On ve, kdaj je mera polna. Z mogočno roko bo ravno po svoji cerkvi ponižal bogataše in prevzetne in povišal lačne, ki so dobrega srca.

NEKAJ ZA SMEH.

Prva zapoved. Katehet: „Kako se glasi prva zapoved božja?“

Učenec: „Ne jej!“

Katehet: „Tako?!“

Učenec: „Da, ljubi Bog je že v raju Adamu in Evi prepovedal jesti od sadu sredi raja; onih deset zapovedi je dal veliko pozneje.“

* * *

Miš. Učitelj: „Otroci, danes nisem bil zadovoljen z vami. Bili ste preveč nemirni. Jutri mora biti tako tiho, da bi slišal miško teči.“

Učenec: „Prosim, ali smem takoj eno prinesiti s seboj!“

* * *

Hudo in dobro. Katehet: „Kaj je hudo?“ — Učenec molči.

Katehet: „No, kaj je dobro?“

Učenec: „Kisla repa z rebri.“

* * *

Čitanje v šoli. Jurče čita zelo slabo in jeclja. „Go-gospod, t-tu je do-dobro biti. Če ho-hočeš, si bo-bomo tu t-tri šo-šoto-tore po-posta-postavili.“

Učitelj: „Jurče, pazi in lepo čitaj, če ne, dobiš zaušnico.“

Jurče čital dalje: „Tebi eno, Mojzesu eno, Eliji eno.“

* * *

Zdaj pa jaz nečem. Kmet si je kupil vozni listek za vlak, da se pelje v mesto. Ker je imel vlak zamudo, je šel kmet po železniškem tiru dalje, češ, saj pride vlak za menoj in potem prisedem.

Ko ga čez kake pol ure vlak dohiti, vihti kmet z roko, kaže listek ter daje znamenje, naj vlak postoji. Vlak pa je hitel dalje.

Ne daleč odtod pa je bil velik ovinek. Pred ovinkom vlak zažvižga. Kmet misli, da ga zdaj kličejo. Ves užaljen zavpije za vlakom: „Le žvižgaj, mrcina. Prej ti nisi hotel čakati, zdaj pa jaz nečem.“

* * *

Stari znanec sodišča: „Gospod sodnik, veste ta razprava bo nekaj jubilej za mene. Petdesetič pridem pred sodišče in zato bi rad, da bi bila malo bolj slovesna. Ali ne bi mogel dobiti zagovornika?“

Sodnik: „Čemu, vaša zadeva je jasna ko beli dan. Prijeli so vas na licu mesta in tudi sami priznavate tatvino. Kaj naj bi pač povedal in kako bi naj vas zagovarjal odvetnik?“

Potepuh: „Saj ravno na to sem tudi jaz zelo radoveden!“

Banka Baruch ♦ Paris

Naslov za brzojavke:
JUGO BARUCH PARIS 22

15, rue Lafayette, 15

Telefon: Trinité 81-74
Trinité 81-75

Banka Jugoslovanskih, Cehoslovaskih in Poljskih izseljencev v
Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo.

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš
ČEKOVNI RAČUN STEVILKA 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno. Hitra in točna postrežba.

AMSTERDAMSKA BANKA

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassaustr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade

KAPITAL 50,000.000 GOLD.
RAZERVE 47,000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji.
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti.

Najboljši in najprimernejši holandski katoliški dnevnik za Slovence v Limburgu je

LIMBURGSCH DAGBLAD

S SVOJO VISOKO ZAVAROVALNICO

UPRAVA: HEERLEN, NOBELSTRAAT No 13.

PODRUZNICE: KERKRADE, Einderstraat 38
SITTARD, St. Petrusstraat 4
MAASTRICHT, Stationstr. 43

Narocnina: cetrletno 2.65 fl, mesечно 0.90, in tedensko 0.20 fl.

Z.H.B. PIVO

MORATE ZAHTEVATI!
DOBITE GA POVSOD
ZALOGA

DEN HAAG

HEERLEN

TELEFON 205

Zahtevajte Z.H.B. pivo v steklenicah! Kdor ga enkrat poskusi, ostane stalen odjemalec